

INGREDIENCE MÍCHÁM RADĚJI V LABORATOŘI NEŽ V KUCHYNI

„ODMALA JSEM BYLA POSEDLÁ KOSMETIKOU. TAJNĚ JSEM SI JI PŮJČOVALA OD MAMINKY A PADLO NA NI I VEŠKERÉ MÉ KAPESNÉ,“ VZPOMÍNÁ VYSTUDOVANÁ CHEMIČKA A VÝVOJÁŘKA KOSMETIKY LENKA PRŮŠOVÁ.

Přečtěte si celý rozhovor.

Neznám moc žen, jejichž neoblíbenějším předmětem ve škole byla chemie. Kde se ve vás vzala vášeň zrovna k tomuto oboru?

Oba moji rodiče jsou lékaři, všichni v rodině si tudíž mysleli, že se vydám v jejich stopách a vystuduji medicínu. Maminka má soukromou zubařskou praxi, mě okolí považovalo za samozřejmost, že její vedení jednou převezmu. Já jsem však od malička milovala kosmetiku – nejen líčení, ale i krémy, mýdla, parfémy... prostě všechno. K desátým narozeninám jsem si přála šampon a kondicionér. Už tehdy jsem chtěla, aby byly od jedné značky a navazovaly vůní i účinkem. Maminka se děsila, co ze mě vyroste, ale když jsem byla v deváté třídě, byla to ona, kdo mi oznámil, že kosmetika, potažmo chemie se dají i studovat. Když jsme si v druháku na gymnáziu vybírali semináře z předmětů, z nichž budeme chtít maturovat, měla jsem jasno a zvolila si matematiku a chemii. Už tehdy jsem věděla, že chci studovat na Vysoké škole chemicko-technologické.

Jak se u vás vášeň k chemii projevovala?

Jako malá jsem pořád míchala krémy, především z toho, co jsem našla v kuchyni, ale vystačila jsem si i s blátem a pískem. A ve škole mi pak chemie prostě šla, navíc jsem obstojně počítala. Většina lidí si myslí, že podstatou chemie je míchání sloučenin v kádinkách, tak to ale není. Absolutním základem je matematika, musíte mít hodně napočítáno, a to do nejmenších detailů. Od chvíle, kdy jsem k chemii jako vědě přičichla, jsem byla fascinována tím, že jednou sama vymyslím a namíchám vlastní kosmetický produkt.

V tom asi nejste výjimkou. Kosmetických značek jsou spousty a pořád přibývají.

Ano, zvlášť bio, to je v současnosti obrovský trend. Ale víte, čím se třeba bio olej liší od nebio? Z technologického hlediska u výroby bio olejů v podstatě chybí určité operace, které zvýší jejich udržitelnost. Například bio olivový olej na jídlo je naprosto v pořádku, obsahuje důležité živiny; ovšem z hlediska kosmetiky je v něm zbytečný balast. Obsahuje fosfolipidy, což jsou prooxidanty. Nevydrží tak dlouho, vy ale v kosmetice nechcete žluklý olej! Vznikají v něm peroxosloučeniny, které páchnou a mohou dráždit kůži. Purifikované (očistěné) oleje jsou pro výrobu kosmetiky lepší. A aktivní látky, jako jsou peptidy, kyselina hyaluronová nebo třeba vitamin E, do kosmetiky snadno doplníte. Bio oleje zkrátka nikdy nevydrží tak dlouho jako rafinované. *(O trvanlivosti kosmetických výrobků více v boxu na str. 51, pozn. red.)*

Nabídka kosmetických produktů je dnes obrovská, můžeme vybírat ze stovek krémů, šamponů, sér. Je vůbec možné vymyslet ještě něco nového?

LENKA PRŮŠOVÁ (35)

Vystudovala Vysokou školu chemicko-technologickou v Praze, Ústav mléka, tuků a kosmetiky.

Jako vývojářka pracovala několik let ve společnosti Ryor. Je hodnotitelkou bezpečnosti kosmetiky a spolumajitelkou i ředitelkou společnosti CB21 Pharma, s.r.o., má na starost vývoj nových kosmetických a farmaceutických produktů. Žije s partnerem, je čerstvou maminkou.

Samozřejmě! Vývoj jde stále kupředu, objevují se nové a nové látky i způsoby zpracování. Před několika lety se všichni výrobci soustředili na probiotika, nyní jsou v popředí prebiotika, tedy látky, jimiž krmíte probiotika. Trendem je udržování mikrobiologické rovnováhy. Ještě před pár lety bylo za největší pro-agingový faktor považováno UV záření. Dnes už víme, že velkou měrou se na stárnutí podílí i modré světlo z monitorů mobilů a počítačů. Kosmetika vždy odráží potřeby lidstva. Když dnes někomu dáte krém s panthenolem, usklíbne se. Zhruba před třiceti lety šlo o skvělou hydratační látku, která na sebe umí navázat vodu. Ale dnes máme kyselinu hyaluronovou, která dokáže navázat tisícinásobné množství! A existují nové modifikace vyzkoušených látek. Například teď dělám s novým typem takzvané 4D kyseliny hyaluronové, která má pět různých druhů řetězců, z nichž každý má jiné pozitivní vlastnosti a přínos pro pleť. To je mix, který teď frčí!

Čas od času se ovšem objeví zprávy, že do pleti z kosmetického produktu proniknou třeba jen tři procenta účinných látek. Je to pravda?

Kůže je skvělý bariérový orgán, její primární funkcí je chránit organismus. Regenerační procesy se odehrávají na její bazální vrstvě. Když k ní pronikne třicet procent obsažených aktivních látek, je to skvělé. Na takovém produktu si ale musíte dát záležet, musí mít sofistikovanou strukturu, obsahovat například tekuté krystaly. Nemůžete čekat, že vmícháte látku do olejčku a vše se samo vsákne. Kdyby to takhle fungovalo, bylo by to strašně jednoduché a vše by účinkovalo snadno a rychle.

Jsou ale přece produkty, které slibují viditelný účinek třeba už po týdnu.

I to je možné. Dám vám příklad. Mám oční krém s obsahem tří aktivních látek. Jedna je na tmavé kruhy pod očima. Aby se projevila její účinek, musíte krém používat alespoň osmadvacet dní, ve vyšším věku i pětatřicet. Dále je v něm kyselina hyaluronová, která vypíná vrásky, ale i ta potřebuje osmadvacet dní, aby se nastartoval proces regenerace. A do třetice je v něm biopolymerová síť sacharidů, která má okamžitý účinek. Během pěti minut zatuhne na kůži, která se vypne. Efekt vydrží až sedm hodin. Ženy tohle kouzlo milují, byť účinek po sedmi hodinách mizí. Když však vydrží používat přípravek zmíněné čtyři týdny, dostaví se i dlouhodobý účinek.

Na kouzla všechny rády slyšíme! Namíchala jste už přípravek, který dokáže zázraky?

Mám krém, interně mu říkám smraďoch, který obsahuje tak vysokou dávku enzymu, až je z něj cítit. Jak známo, lidská kůže se neustále přirozeně olupuje. Tomuto procesu se říká deskvamace a zmíněný enzym ji dokáže výrazně urychlit. Dochází k intenzivnějšímu olupování odumřelých buněk, díky tomu se k receptorům kůže ve větším množství dostanou obsažené nutrienty, jako je kyselina hyaluronová, ceramidy, CBD a prebiotika. Krém je třeba používat

jako intenzivní měsíční kúru, ale jak zdůrazňuji, nesmíte se leknout oné charakteristické vůně.

Copak vy byste krém nedokázala nějak lákavě ovonět?

Vždy je to něco za něco. Mohu krém převonět, pak ale hrozí větší počet alergických reakcí. Nebo ve složení vynechat enzymy, pak ale nemohu počítat s výjimečnou účinností. Zvolila jsem třetí cestu, tedy vysoký obsah enzymu, ovšem v přípravku s naprostým minimem parfemace. A udělala jsem dobře, máme reakce od klientek, které si pochvalují, že se účinek dostavuje už za čtrnáct dní. Je potřeba počítat s tím, že čím víc nacpu krém aktivními látkami, tím víc lidí může dráždit.

Vaším trumfem mezi účinnými látkami je momentálně CBD. O co jde?

Cannabidiol neboli CBD je jedinečná nepsycho-
tropní látka získaná izolací z rostlin technického
konopí. K práci s ní jsem se dostala v roce 2010,
kdy jsem se seznámila s doktorem Janem Stor-
chem, který byl přesvědčen o její účinnosti a chtěl
začít vyrábět farmaceutické preparáty s jejím obsa-
hem. Ovšem vzhledem k tomu, že klinické testov-
ání, patentování a schvalování takových příprav-
ků je běh na hodně dlouhou trať, začali jsme
s výrobou kosmetiky. Tak vznikla firma CB21
Pharma a značka Canneff. A postupem času došlo
i na vysněné zdravotnické prostředky.

CBD je tedy látka, které na sto procent věříte?

Naprosto! A pozor, přesuňme se nyní do oboru farmacie, kde musí mít produkt prokázanou nejen bezpečnost, ale i účinek. U farmaceutického produktu to jinak nejde, na rozdíl třeba od doplňků stravy, které slouží pouze k substituci minerálů či vitaminů, ale nemůžou vyvolat jakýkoli farmakologický efekt nebo zajistit pomocnou léčbu. Podobně tomu je i u kosmetiky, která neléčí a nikdy léčit nebude, byť může mít prokázané pozitivní účinky na kvalitu pokožky. O léčení konkrétní diagnózy (např. lupénky) pomocí kosmetiky ale nemůže být nikdy řeč.

Na vývoji jakých farmaceutických preparátů jste se ve své laboratoři podílela?

To je hodně zjednodušené řečeno. Máme za sebou tři roky intenzivního výzkumu, registrací a schvalování. Výsledkem jsou vaginální čípky, které jsou jednou z mála možností ne-hormonální pomocné léčby spojené s hojením poševní sliznice. Používají se také po různých gynekologicko-chirurgických zákrocích, po porodu a během ozařování či chemoterapie v pánevní oblasti. Vyvinuli jsme i rektální čípky, které zase fungují jako pomocná léčba na vnitřní a vnější hemoroidy, ulevují od příznaků nespecifických zánětů střev, pomáhají při procesech hojení drobných či hlubších trhlin, vředů a po proktologické operaci. V prosinci jsme obhájili audit,

v lednu získali poslední potřebné dokumenty a notifikovali přípravky na Státním ústavu pro kontrolu léčiv. Poté již bylo možné zahájit výrobu a v únoru jsme mohli uvést produkty na trh. Nyní jsou v prodeji v lékárnách a v e-shopu, kde se oproti očekávání prodávají mnohem lépe. Přece jen jde o produkt, kde lidem vyhovuje jistá anonymita.

Jde o výsledek vaší práce, na který jste nejvíc pyšná?

Asi ano, máme totiž spoustu pozitivních reakcí. Aktuálně provádíme ve spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci klinickou studii, která má za cíl ověřit účinek vaginálních čípků na kvalitu života pacientek s endometriózou – jako doplňkového přípravku při běžně používané léčbě. Výsledky očekáváme ke konci roku. Já osobně jsem velmi optimistická.

Čemu se budete věnovat do té doby?

Pracuji na vývoji dalších kosmetických produktů pro naši značku, v létě přijde na trh nové fermentované sérum. Mám rozdělanou práci na dalších třech zdravotnických prostředcích, které jsou momentálně ve fázi patentových přihlášek, takže nemohu říct, oč jde, mohu jen prozradit, že se dostáváme do oblasti stomatologie, imunologie a neurologie. A oslovili mě s nabídkou spolupráce Dara Rolins s Michalem Čechem.

Pod svou značkou Vermi nabízejí vonné interiérové svíčky, ale společně se chceme pustit i do výroby kosmetiky.

Využíváte své znalosti a schopnosti třeba i při vaření?

Jsem špatná kuchařka, veškeré mé kulinářské pokusy končí katastrofou! Vaření raději přenechávám odborníkům a na jídlo si zajdu do restaurace.

A platí u vás v péči o sebe, že kovářova kobyla chodí bosa?

Kdepak, v péči o pleť jsem velmi důsledná. Používám odličovač a na dočištění ještě tonikum, mám speciální oční krém, sérum, denní i noční krém. Jiný krém na krk, na prsa, břicho a na zadek proti celulitidě.

Jak vypadá vaše koupelna?

Pozor, nemluvíme o koupelně. Mám doma speciální kumbál, v němž mám zhruba čtyři stovky produktů. Používám své, ale samozřejmě testuju i konkurenční.

A dokážete jít třeba na kosmetiku do salonu, kde by vás ošetřili produkty jiných značek?

Ale já si přinesu svoje! I svou kosmetičku zapojuji do testování našich nových přípravků, samozřejmě na mně. Přinesu třeba nový peeling, o němž si myslím, že je dokonalý, kosmetička mi však řekne, že pro ženy s jemnější kůží by mohl být příliš hrubý, a tak uberu na abrazivnosti. Jsem ráda za jakoukoli zpětnou vazbu.

Podstoupila byste i nějaký invazivní zákrok?

Mám za sebou odstranění jizev po akné laserem. Jako každou dívku v pubertě mě rodiče neustále napomínali, ať si nemačkám pupínky, ale já to samozřejmě dělala. Vypěstovala jsem si tak jizvy, kterých se bez laseru nezbavíte. Ráda experimentuji. Podstoupila jsem například mezoterapii, tedy injekční aplikaci kyseliny hyaluronové přímo do kůže. Čistě ze zvědavosti jsem si nechala udělat eMatrix, což je ošetření radiofrekvencí, při němž se roztáhnou cévy, degraduje starý kolagen, který se odplaví, a vytvoří se nový.

Trvanlivost kosmetiky

Konkrétní datum spotřeby je nutné uvádět pouze u přípravků, jejichž trvanlivost je kratší než 30 měsíců (datum je uvedeno vedle symbolu přesýpacích hodin nebo jednoduše jako údaj „spotřebujte nejlépe do...“). U trvanlivějších výrobků s expirací nad 30 měsíců, stačí uvést, do kdy se mají balení od prvního otevření spotřebovat. Tuto informaci vyjadřuje symbol otevřeného kelímku, v němž je číslicí uvedeno, kolik měsíců máme na vypočetbování (například 6M = 6 měsíců).

„Lidé si myslí, že
podstatou chemie je
míchání sloučenin
v kádinkách.
Ale tak to není,
zásadní je znalost
matematiky.“

doporučuju, ať podobné zákroky podstupuje jedině u lékaře a zásadně na ověřené klinice.

Ted' když spolu mluvíme, máte pár dní před porodem, v době, kdy časopis vyjde, bude už miminko na světě. Pustíte se do přípravy dětské kosmetiky?

To neplánuji ze dvou důvodů. Jednak je v tomto oboru obrovský přetlak a jednak ráda dělám high performance, tedy super výkonné produkty, což ovšem dětská kůže nevyžaduje. U dětské kosmetiky jednoznačně platí, že méně je více. Jsem například absolutně proti tomu, aby se miminkům přidávala do koupele pěna, která narušuje přirozený ochranný film pokožky. Stačí je omývat vodou, maximálně jednou za čas jemným šamponem. Synovi jsem tak zatím namíchala jen speciální olejíček.

Prozradíte, co obsahuje?

Makadamiový olej, v němž je kyselina palmitoolejová, patentovaný extrakt z rozmarýnu, který má zklidňující a regenerační účinky, širokospektrální vitamin E a moringový olej, který obsahuje dlouhé mastné kyseliny, jež mají voskový charakter.

Jak hodláte skloubit péči o miminko se všemi svými pracovními plány? Chystáte se na mateřskou dovolenou?

Plánuji zůstat doma zhruba do konce července. Bude-li vše v pořádku, chtěla bych pak začít chodit do práce. Mám extrémně tolerantní společníky, kterým nebude vadit, když budu mít v kanceláři kočárek s miminkem. Nebudu pracovat čtrnáct hodin denně, jak jsem byla zvyklá, ale jsem si jistá, že pár hodin denně společně zvládneme. ■ **LENKA ŠVÁBOVÁ**

Co je CBD a jak účinkuje v kosmetice

Cannabidiol, zkráceně CBD, je unikátní látka získaná z konopí. „V pokožce vyvolává regenerační procesy a umožňuje její správnou fyziologickou funkci,“ vysvětluje Lenka Průšová. „V praxi se to projevuje tak, že po použití přípravků s obsahem CBD a dalších vysoce účinných látek, které s CBD dokážeme v laboratoři zkombinovat, nemáte zarudlou pleť, nelopete se, vymizí akné. Zmizí povadliny, kůže získá na pevnosti a hutnosti. Skvěle působí i na suchou, podrážděnou a přecitlivělou pokožku, kterou efektivně zklidňuje, zvláčňuje a významně urychluje její regeneraci.“